

Dokumenty pro řešení problému s osvětlením ve vašem okolí

Jelikož je u nás obtížné řešit problém s nevhodným veřejným osvětlením a světelným znečištěním (je skoro nemožné dopátrat se toho, na koho konkrétně by se bylo možné obrátit a když už, tak jakým způsobem), rozhodli jsme se veřejnosti s tímto pomoci.

S tím, jak se osvětlenost prudkým tempem zvyšuje a rozšiřuje, začíná se tato problematika řešit na úrovni mezinárodní i vnitrostátní. Spolu s našimi právníky jsme dali dohromady tyto dokumenty, které slouží jako argumenty proti obtěžujícímu či nevhodnému osvětlení. Pokud nežádoucí zdroj osvětlení nepřiměřeně zasahuje do Vašeho práva na příznivé životní prostředí, které zaručuje čl. 35 odst. 1 Listiny zák. práv a svobod, bude s tím úřad muset něco udělat. Dokumenty jsou průřezem toho, k čemu došla odborná veřejnost a státní orgány – Senát ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR, Akademie věd ČR aj.

Zde je stručný přehled, čeho se jednotlivé dokumenty týkají:

[Stížnost proti zásahu do práva na příznivé životní prostředí](#)

Wordovský dokument od advokátů, který můžete vyplnit a zaslat na příslušný úřad jako sousedský spor. Vzor psali naši právníci, takže se jimi úřady budou muset zabývat.

[Usnesení Senátu ČR k závěrům 21. veřejného slyšení Senátu na téma *Světlo – dobrý sluha, zlý pán*, které se konalo 14. 9. 2020](#)

Senát v tomto dokumentu konstatuje, že "*Řešením je používání osvětlení s regulovanou či omezenou intenzitou a vhodným složením vyzařovaného spektra bez či s minimalizací modré složky*". Na tomto slyšení vystoupil i Hynek Medřický. Video záznamy všech příspěvků ze Senátu na toto téma najdete na jeho [YouTube kanále](#). Zde jsou vybrané přednášky:

- [doc. RNDr. Zdeňka Bendová, Ph.D. - Světlo a fyziologie člověka a živočichů](#)
- [RNDr. Hana Konrádová, Ph.D. ve svém výstupu mluví mj. o stromech, jak trpí v noci pod světlem](#)
- [astronom Michal Bareš v čase 4:00 popisuje, jak je skoro nemožné najít kontakt, kam by se bylo možné obrátit se stížností kvůli obtěžujícímu či nevhodnému osvětlení](#)
- [Hynek Medřický](#)

[Stenozáznam z celého slyšení v Senátu](#)

[Opatření MŽP ČR související se světelným zářením \(EIA\) ze dne 30. 6. 2020](#)

V textu vidíte, že MŽP doporučuje CCT (teplotu chromatičnosti) max. 2700 K, to je teplá barva světla se sníženým podílem modré složky. Ideální je však CCT nižší než 2700 K (pro porovnání – sodíková výbojka s teplým žlutým světlem má CCT obecně okolo 1800 K až 1900 K).

[Stanovisko Komise pro životní prostředí AV ČR z 2. 10. 2018](#)

Důležitost střídání světla a tmy, negativní dopady nepřírodního-umělého osvětlení v noci a kroky k jejich řešení.

[Materiál MŽP ČR List č. 5 Osvětlení – vnitřní osvětlení, osvětlení vnějších prostor a související instalační práce](#)

Potřebnosti a možnosti úspor u světelných zdrojů vnitřního i venkovního osvětlení.

[Stanovisko CIE k nevizuálním vlivům světla - Doporučení správného světla ve správný čas \(anglický dokument\)](#)

V tomto dokumentu jsou uvedena základní doporučení vystavování se světlu. Jedná se o doporučení používat:

- světlo s vysokým cirkadiánním efektem na nevizuální systém člověka a jiných živočichů během dne, tj. světlo, které vyzařuje modrou, azurovou a zelenou spektrální složku, a naopak zase
- večer a v noci používat světlo bez obsahu těchto složek, tedy světlo, které vyzařuje delší vlnové délky, tj. žlutou, a především oranžovou a červenou

Přikládáme i [zkrácený český překlad](#).

[Norma ČSN EN 12464-2 – Světlo a osvětlení, str. 11](#)

Jedna strana z normy ČSN EN 12464-2 – *Světlo a osvětlení*, kde v oddíle 4.5 *Rušivé světlo* je v Tabulce 2 jako přípustné maximum světla stanovena max. hodnota světla na objektech v době nočního klidu, tedy např. na parapetě okna, 5 luxů (parapet Hynek měřil ve videu o nasvícených přechodech). Tato hodnota je běžně překračovaná silným veřejným osvětlením.

[Osvětlovací příručka pro obce](#)

Příručka MŽP ČR, která je určena zejména zástupcům obcí a měst, kteří plánují a realizují rekonstrukce, výměny a instalace nových svítidel.

[Výrobci oranžových světel](#)

Když už se někde večer svítit musí, je nezbytné, aby se svítilo vhodně (s co nejmenším dopadem). Proto nabízíme přehled parametrů a dostupných značek přijatelných světel.

[Grubisic et al. \(2019\)](#)

[Review: Light Pollution, Circadian Photoreception and Melatonin in Vertebrates](#)

Umělé světlo v noci může u obratlovců vyústit v nežádoucí fyziologické následky – potlačení sekrece melatoninu a narušení cirkadiánních rytmů. Melatonin se snižuje už při velmi nízkých intenzitách, např. u ryb od 0,001 lx, u člověka 6-0,002 lx.

[Perkins et al. \(2015\)](#)

[What is the effect of reduced street lighting on crime and road traffic injuries at night? A mixed-methods study](#)

Dopad sníženého pouličního osvětlení na kriminalitu a dopravní nehody v noci?
Tlumení a vypínání veřejného osvětlení nezvyšuje nehodovost ani kriminalitu.

Další dokumenty (v případě potřeby) najdete např.

na <https://svetelnezncistení.cz/ke-stazeni/> a na www.bilesvetlo.cz/ v sekci Studie a články.

Postup pro jednání s úřady:

Ve wordovském dokumentu *Stížnost proti zásahu do práva na příznivé životní prostředí* vyplňte potřebné údaje

a

odešlete na příslušný úřad (městský/obecní), v místě vašeho bydliště ([kontakty zde](#)), který je povinen se Vaší stížností zabývat a nejpozději do 30 dnů od doručení Vás informovat o jejím vyřízení.